I

(Mededelingen)

RAAD

CONCLUSIES VAN DE MINISTERS VAN CULTUUR, IN HET KADER VAN DE RAAD BIJEEN,

van 12 november 1992

betreffende de richtsnoeren voor de culturele actie van de Gemeenschap

(92/C 336/01)

1. De Raad en de Ministers van Cultuur hebben met belangstelling kennis genomen van de mededeling van de Commissie betreffende nieuwe vooruitzichten voor de actie van de Gemeenschap op cultureel gebied, die gebaseerd is op de gedegen werkzaamheden die op dit gebied reeds zijn verricht en die de beginselen die ten grondslag liggen aan de culturele bepalingen van het op 7 februari 1992 te Maastricht ondertekende Verdrag betreffende de Europese Unie eerbiedigt. De mededeling heeft een stimulans gevormd voor de dialoog tussen de Raad, het Europees Parlement en de Commissie over de richtsnoeren die voor de communautaire culturele actie moeten worden uitgestippeld, met inachtneming van het feit dat de Lid-Staten op dit gebied een leidende rol blijven spelen en dat de communautaire actie een subsidiair karakter heeft.

2. Het is van essentieel belang een aantal grondregels op te stellen, ten einde de Commissie een duidelijk uitgangspunt te verschaffen voor de door haar uit te werken voorstellen met het oog op de inwerkingtreding van het Verdrag betreffende de Europese Unie. Deze conclusies vestigen de aandacht op een aantal hoofdpunten en op de wijze waarop de culturele actie van de Gemeenschap gestalte moet krijgen, zonder de exacte reikwijdte van afzonderlijke activiteiten vast te leggen.

3. Overeenkomstig het Verdrag betreffende de Europese Unie dient de culturele actie van de Gemeenschap de nationale en regionale verscheidenheid van de culturen te eerbiedigen, maar tegelijk ook de nadruk te leggen op het gemeenschappelijke culturele erfgoed. Dit impliceert een coherente aanpak die gericht is op een reeks acties die de gehele Gemeenschap bestrijken, ten einde culturele activiteiten met een Europese dimensie in alle Lid-Staten te bevorderen en de onderlinge samenwerking te stimuleren.

Omvang van de culturele actie van de Gemeenschap

4. In dit verband dient de Gemeenschap, zoals in de mededeling van de Commissie wordt voorgesteld, bestaande activiteiten te ontwikkelen, waaronder acties in verschillende culturele sectoren: de audiovisuele sector, het boek en de lectuur, het roerende en onroerende culturele erfgoed en andere cultuuruitingen. Toekomstige programma's kunnen met name omvatten: het stimuleren van de activiteiten van Europese culturele netwerken [1] van kunstenaars en culturele instellingen als musea, archieven, bibliotheken en monumenten; het stimuleren van sponsoring van kunst door het bedrijfsleven; uitwisseling en opleiding van personeel dat op cultureel gebied werkzaam is, ter ondersteuning van de door de Lid-Staten ontplooide activiteiten; versterking van het besef dat er verschillende culturen bestaan, en behoud van de taalkundige verscheidenheid van de Gemeenschap, alsmede het bevorderen van de eerbiediging van gemeenschappelijke waarden.

5. Uitgaande van een realistische raming van de toekomstige financiële middelen moet ervoor worden gezorgd dat de culturele actie op Europees niveau een zo groot mogelijk effect sorteert. Zoals ook geldt voor andere sectoren, dient de actie van de Gemeenschap rekening te houden met de budgettaire beperkingen en regelmatig en nauwgezet te worden geëvalueerd. De acties mogen de op nationaal of regionaal niveau georganiseerde activiteiten niet verdringen of beconcurreren, maar moeten een meerwaarde opleveren en de onderlinge uitwisseling bevorderen. Er wordt belang gehecht aan de doorzichtigheid van de communautaire programma's en hun toegankelijkheid voor alle Europese burgers, met name die welke economisch of anderszins zijn achtergesteld, en voor de culturele organisaties.

6. De culturele actie van de Gemeenschap dient eveneens te worden gecoördineerd met die van andere internationale instanties. De Raad en de Ministers van Cultuur, in het kader van de Raad bijeen, zijn in de resolutie van 27 mei 1988 over de toekomstige organisatie van hun werkzaamheden [2] reeds overeengekomen, dat zij Europese landen die geen lid zijn van de Gemeenschap, alsmede op het gebied van de Europese culturele samenwerking werkzame organisaties, inzonderheid de Raad van Europa, kunnen uitnodigen deel te nemen aan specifieke maatregelen van gemeenschappelijk belang. De Commissie wordt derhalve verzocht regelmatig aan de Raad (Cultuur) van de Gemeenschap verslag uit te brengen over de vooruitgang die bij concrete projecten is geboekt.

---

[1] Resolutie van 14 november 1991 (PB nr. C 314 van 5. 12. 1991).

[2] PB nr. C 197 van 27. 7. 1988.

Culturele aspecten van acties uit hoofde van andere Verdragsbepalingen

7. De laatste jaren is meer aandacht geschonken aan het effect van acties uit hoofde van andere dan de culturele bepalingen van het Verdrag op culturele aangelegenheden. Deze aanpak moet een vast gebruik worden en de culturele aspecten dienen bij de voorbereiding van nieuwe acties of nieuw beleid op ad hoc basis zo vroeg mogelijk in aanmerking te worden genomen.

8. De Ministers van Cultuur dienen de kwesties die met cultuur te maken hebben en die bij andere Raden in bespreking zijn, regelmatig te bespreken. De doeltreffendheid, de coördinatie, de doorzichtigheid en de toegankelijkheid op cultureel gebied zouden hierdoor moeten verbeteren en het zou moeten waarborgen dat de culturele sector ten volle deelneemt aan en de vruchten plukt van de communautaire activiteiten op andere gebieden (bij voorbeeld structuurfondsen, onderzoek, geavanceerde technologie, onderwijs, toerisme).

Culturele samenwerking met derde landen

9. Onverminderd de handhaving van belangrijke bilaterale en multilaterale cultuurprogramma's van de Lid-Staten, dient de culturele actie van de Gemeenschap, met inachtneming van de beginselen van het Verdrag betreffende de Europese Unie, zich eveneens op derde landen binnen en buiten Europa te richten. In de algemene overeenkomsten met deze landen wordt thans gewoonlijk verwezen naar de culturele samenwerking (met inbegrip van, buiten Europa, de Overeenkomst van Lomé en overeenkomsten met diverse Latijnsamerikaanse, mediterrane en Aziatische landen). Na de ratificatie van de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, waarin een verklaring is opgenomen over het versterken van de culturele banden, zou de culturele samenwerking met de EVA-landen zich moeten ontwikkelen. Aan de landen van Midden- en Oost-Europa moet speciale aandacht worden geschonken in de periode van instabiliteit en moeizame economische omschakeling die al deze landen thans doormaken. Het Cultuurstad-programma moet een bijzondere rol spelen. Een dergelijke culturele actie van de Gemeenschap zal samenwerking met bovengenoemde internationale instanties des te noodzakelijker maken.

Voorbereiding van doordachte en gestructureerde programma's

10. Met het oog op de duidelijkheid en de onderlinge samenhang wordt de Commissie verzocht een jaarlijks overzicht te geven van haar voorstellen voor in het daaropvolgende jaar na te streven initiatieven en te nemen beslissingen, opdat het Comité Culturele Zaken een en ander kan bespreken.

11. De Raad en de Ministers nemen nota van de lopende werkzaamheden, waaronder:

— het Media-programma, dat deel uitmaakt van het communautaire beleid voor de audiovisuele sector;

— de binnenkort van start gaande Europese campagne om het boek en de lectuur onder de aandacht te brengen en de lopende werkzaamheden betreffende zuurhoudend papier en het gebruik van duurzaam papier;

— de verdere uitwerking van de sponsoring van kunst door het bedrijfsleven;

— de ontwikkeling van netwerken op het gebied van de cultuur;

— de bestudering van de vraag of een grotere coördinatie van het archiefbeleid en de praktijk ter zake wenselijk is;

— de ontwikkeling en aanpassing van de communautaire steun voor vertalingen, waarbij voorrang wordt gegeven aan vertalingen uit minder gebruikte Europese talen.

12. Tevens hopen zij, als onderdeel van de te ontwikkelen acties, van de Commissie mededelingen of discussienota's te ontvangen met betrekking tot:

— het cultureel erfgoed (zowel onroerend als roerend),

— het in kaart brengen van communautaire beleidsmaatregelen met gevolgen voor de cultuur;

— de culturele samenwerking met derde landen en internationale instanties;

— de intensivering van de dialoog over culturele aangelegenheden met overheden en beroepsmatig geïnteresseerden;

— de ontwikkeling van een strategie en uitwisselingen op het gebied van artistieke en literaire scheppingen.

13. De Commissie moet voorstellen doen voor doordachte en gestructureerde programma's op basis waarvan een culturele actie kan worden ontwikkeld die de doelstellingen van de Europese Gemeenschap bevordert, de activiteiten van de Lid-Staten aanvult en met name meer begrip voor en eerbiediging van elkaars cultuur en waarden stimuleert.